

Біографія сумління і честі

Успішний розвиток, репутація кожної установи великою мірою залежать від умілого і мудрого керівника-професіонала, який своїм неформальним авторитетом здатний спрямовувати колектив на виконання поставлених завдань.

Таким керівником є директор Публічної бібліотеки імені Лесі Українки міста Києва Людмила Іванівна Ковальчук. Півстоліття свого життя поклала вона на вітар професії, яку вважає найпотрібнішою і найцікавішою. За час її керівництва бібліотека з міської філії переросла в центральну публічну книгозбірню столиці, визнаний центр інформації, культури та освіти. Сьогодні бібліотека є головним книгосховищем міста, провідною науково-методичною інституцією для публічних книгозбірень столиці, базовою установою Департаменту культури виконавчого органу Київської міської Ради (Київської міської державної адміністрації) з питань бібліотечної справи.

Наполегливість, завзяття, цілеспрямованість сформувалися у Людмили Іванівни ще з раннього дитинства. Вона народилася в простій селянській родині. Зростала без батька, який за підпільну антифашистську діяльність на території Київської області у 1942 р. був страчений фашистами в застінках гестапо. З юності усвідомила, що життєвий успіх залежатиме лише від власної праці та наполегливості.

Після успішного закінчення у 1952 р. Борівської семирічної школи вступила до Київського технікуму підготовки культосвітніх працівників. Закінчивши його, працювала завідувачем бібліотеки у рідному селі.

У 1959 р. Людмила Ковальчук вступає до Харківського бібліотечного інституту, а у 1964-му разом з дипломом про вищу освіту отримує призначення у столичну бібліотеку імені Лесі Українки.

З того часу багато що змінилося, але незмінно високим залишається авторитет Людмили Іванівни, найцінніші її людські та професійні якості: мудрість, порядність, доброта, доступність. І неймовірна відданість бібліотечній справі. Їй неодноразово пропонували керівні посади в органах куль-

тури, але вона завжди відмовляла, бо вважала, що саме на посаді керівника бібліотеки найповніше реалізує своє покликання. Книгозбірня, в яку вклала душу, працю, життя, в якій кожна цеглинка, кожна сходинка, кожна книга – свідки її щоденних турбот, переживань, клопотів, стала храмом її душі.

Невелика бібліотека імені Лесі Українки, куди вона прийшла юною дівчиною, і колектив якої налічував всього п'ять працівників, була реорганізована спочатку в Центральну бібліотеку Шевченківського району, а згодом – у Центральну міську бібліотеку Києва (з 1998 р. – Публічну бібліотеку імені Лесі Українки для дорослих м. Києва).

Бібліотека постійно розвивалась, осучаснювалась. Керівники різних установ і підприємств охоче йшли їй назустріч, ставали друзями і користувачами бібліотеки на довгі роки. Непросте в усі часи завдання придбання матеріалів для ремонту, оздоблення приміщень багато в чому вирішувалося завдяки особливій харизмі директора бібліотеки: вмінню переконати, відстояти свою точку зору, презентувати набутки колективу.

До своїх підлеглих Л. І. Ковальчук в усі часи була вимогливою і водночас справедливою. Якщо ж у кого з працівників виникали проблеми, кожен був впевнений, що його зрозуміють, підтримають у скрутну хвилину, захистять. Не перелічити, скільком людям вона допомогла вирішити проблему із житлом, із вступом до вищого навчального закладу. Скількох підтримала порадою, настановою, добрим підбадьорливим словом.

Багато чого пережила, передумала, переробила Людмила Іванівна за п'ять десятиліть творчої праці в бібліотеці. Вона і сьогодні все пропускає

через свою душу і серце, не стоїть на узбіччі, а наполегливо і чесно йде дорогою життя. Її громадянська позиція витримала складну перевірку часом на людяність, принциповість, не показний, а глибокий патріотизм.

Досягнення керівника вимірюються успіхами установи, яку він очолює.

У 1974 р. вперше в Києві на базі Бібліотеки було проведено експеримент з централізації мережі державних масових бібліотек Шевченківського району м. Києва.

У 1981 р. колектив Бібліотеки заносить до Республіканської книги трудової доблесті на Виставці досягнень народного господарства УРСР за досягнення найвищих показників у роботі.

На початку 90-х рр. вперше в Україні на базі Бібліотеки створюється відділ зарубіжної україніки. Фонди бібліотеки поповнилися новими документами на традиційних та електронних носіях інформації. Серед них – безцінна колекція майстра балету зі світовим ім'ям, киянина Сержа Лифаря.

З 1992 р. книгозбірня активно запроваджує комп'ютерні технології. Проводиться велика фандрайзингова діяльність, в результаті якої вдалося отримати фінансову підтримку Посольства США в Україні, МФ «Відродження», Інституту відкритого суспільства в м. Будапешт, інших благодійних фондів. За отримані кошти Бібліотека придбала комп'ютерну програму «ALEPH» (фірма «Екслібрис», Ізраїль), здійснила централізоване комплектування фондів 91-ї публічної бібліотеки для дорослих м. Києва. Це дало змогу створити зведений електронний каталог видань, що надходять до фондів публічних бібліотек міста з 1992 р. Бібліотека другою в країні (після Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) представила на власному веб-сайті електронний каталог – пошукову систему до фондів публічних бібліотек Києва.

Усі, хто спілкується з Людмилою Іванівною, відчують і розуміють її мудре, проникливе ставлення до людей, непомітну, але дуже тверду, мужню позицію в оцінці та вирішенні проблем: професійних, життєвих, громадських. Двері її кабінету завжди відчинені і для працівників бібліотеки, і для читачів. Після спілкування з нею світлішає на душі, з'являється впевненість, бо завжди знайде потрібні слова, запропонує вихід з будь-якої ситуації.

Мудрість Л. І. Ковальчук не кабінетна, «не про себе», не на показ, а мудрість, що вимагає муж-

ності як способу подолання всіляких труднощів, дрібних і великих життєвих та професійних проблем. Чи багато знайдеться керівників державних установ, які разом з колективом піддали б себе випробуванню пройти через 24 судові засідання, відстоюючи приміщення бібліотеки від рейдерських зазіхань?

Звичайно, це аж ніяк не просто від Бога. Це вибір самої людини, відповідальної за свою долю.

Свої професійні здобутки Л. І. Ковальчук органічно поєднує з громадською роботою. Вона входить до складу Громадської гуманітарної ради Києва, є членом колегії Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), віцепрезидентом Української бібліотечної асоціації.

Визнанням заслуг Людмили Іванівни перед Україною є присудження їй звання заслуженого працівника культури України (1982 р.). Вона нагороджена орденом «Знак пошани» (1976 р.), орденом Трудового Червоного Прапора (1986 р.), орденом княгині Ольги III ступеня (2000 р.), орденом Великого князя Володимира (2007 р.), ювілейною медаллю «Двадцять років незалежності України», зіркою «Патріот України», її визнано переможницею конкурсу «Жінка року-99» у номінації «Працівник культури».

У Людмили Іванівни є чому повчитися. Вона – взірць бездоганного служіння Україні не тільки для молоді, а й для досвідчених працівників. Моральність, принциповість і душевність, чесність і всерозуміння, засновані на аналітичному проникненні у складності і суперечності життя, завжди зовні спокійний, стриманий вияв почуттів, вдумливість, коректність у стосунках з оточуючими, вміння пробачати, цінувати людей за їх ділові та людські якості, простота у спілкуванні, висока загальна культура – все це складники цілісного характеру Людмили Іванівни Ковальчук.

Вітаючи з 50-річним ювілеєм трудової діяльності, бібліотечна спільнота Києва сердечно бажає Людмилі Іванівні міцного здоров'я, нових творчих звершень, особистого щастя і благополуччя. Нехай кожен день приносить почуття гордості за багатородну й потрібну людям справу. Хай збуваються усі її мрії та задуми.

Раїса Коваленко, Ольга Романюк,
заступники директора

Публічної бібліотеки імені Лесі Українки м. Києва